

Valtionvarainministeriö
Vero-osasto
PL 28
00023
VALTIONEUVOSTO

Lausuntopyyntönne

Luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi verotusta koskevasta ennakkopäätösvalituksesta sekä eräistä muista verotusmenettelyä ja muutoksenhakua koskevista muutoksista

Valtionvarainministeriön vero-osasto on 20.3.2012 pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi verotusta koskevasta ennakkopäätösvalituksesta sekä eräistä muista verotusmenettelyä ja muutoksenhakua koskevista muutoksista.

Luonnoksessa on ehdotettu, että tuloverotuksen, kiinteistöverotuksen sekä perintö- ja lahja-verotuksen osalta mahdollistettaisiin ennakkopäätösvalitusten tekeminen oikaisulautakunnan päätöksestä suoraan korkeimmalla hallinto-oikeudelle. Menettely nopeuttaisi laintulkintaa koskevan oikeuskäytännön syntymistä ja olisi tarpeen erityisesti lainsäädännön muuttuessa. Tämä parantaisi verotuksen oikeusvarmuutta ja välillisesti vähentäisi muutoksen haun tarvetta muiden verovelvollisten osalta, kun oikeustila selkiytyisi nykyistä nopeammin. Ehdotettua muutosta voidaan pitää kannatettavana ja toivottavana uudistuksena niin veronsaajien kuin veronmaksajienkin kannalta.

Tuloverotuksen ennakkotietomenettelyn korvaaminen ennakkoratkaisumenettelyllä ja niiden valituskelpoisuus on merkittävä muutos jossa sekä veronmaksajan että veronsaajan oikeudet turvataan paremmin kuin nykyjärjestelmässä. Nykyjärjestelmä on ongelmallinen, koska tulkinnallisissa tapauksissa sitovaa ratkaisua ei välttämättä saada ennen verotuksen toimittamista ja sen jälkeistä valitusmenettelyä. Kaivattu uudistus lisää molempien osapuolien oikeusturvaa ja parantaa verotuksen ennakoitavuutta sekä edesauttaa tulkinnallisiin asioihin liittyvän oikeuskäytännön syntyä.

Luonnoksessa esitetyt ehdotukset muutoksenhakumenettelyjen yhdenmukaistamiseksi hakemusasioissa ja valituslupajärjestelmää koskien ovat kannatettavia. Valitusmenettelyiden yhtenäistäminen mahdollisimman samankaltaiseksi eri verolajien osalta on omiaan selkeyttämään muutoksenhakujärjestelmää ja siten parantavat eri osapuolten oikeusturvaa asioiden käsittelyssä.

Veronsaajien kuulemisesta hallinto-oikeudessa on esitetty, että verointressiltään alle 6000 euron tapauksissa voitaisiin kuuleminen jättää tekemättä nykyisen 3000 euron rajan sijaan silloin jos asia ei ole tulkinnanvarainen tai epäselvä.

Muutosta on perusteltu resurssien säästöllä ja sillä, että käsittelyajat lyhenevät. Muutoksessa tulee kuitenkin huomioida myös se, etteivät veronsaajien oikeudet vaarannu ja veronsaajien mahdollisuus tulla asiassa kuulluksi säilyy mahdollisimman laajana. Nykyisenkään raja-arvon soveltamisen osalta ei käsityksemme mukaan ole tehty kattavaa selvitystä tapauksista joihin sitä on sovellettu ja siitä miten kuulematta jättäminen nykyisellään on mahdollisesti vaikuttanut hallinto-oikeuden tuomioihin. Ennen kuin raja-arvoa korotetaan ja käytännön soveltamisaluetta siten laajennetaan, tulee selvittää toimiiko järjestelmä nykyisellään ja millaisia riskejä laajentamisen liittyy.

Luonnoksessa on ehdotettu, että Verohallinnon toimivaltaa laajennettaisiin verosta vapauttamista koskevien asioiden osalta koskemaan myös kuntien verotuloja tapauksissa joissa kunta

ei ole nimenomaisesti pidättänyt itsellään oikeutta asian ratkaisemiseen. Oikeudenpidätys olisi voimassa 3 vuotta kerrallaan.

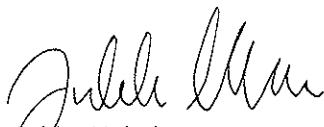
Kuntien itsemääräämisoikeuden ja verotusoikeuden kannalta on ongelmallista, että ehdotuksen mukaisessa toimintamallissa kunta voi menettää ratkaisuvallan verosta vapauttamiseen tekemättä mitään, vaikka kyseessä ovat kunnan omat kunnallis- ja kiinteistöverotulot. Lisäksi ratkaisuvallan siirron voimassaoloaika on tarpeettoman pitkä sen ollessa luonnoksen mukaan voimassa 3 vuotta kerrallaan. Tämä sitoo tarpeettomasti esimerkiksi demokraattisesti valitun kunnanvaltuuston toimia uuden valtuustokauden alkaessa.

Se, että kunnille suodaan mahdollisuus siirtää vastuuta tältä osin Verohallinnolle on hyväksyttävää siinä tapauksessa, että se tapahtuu kunnan nimenomaisesta tahdonilmaisusta. Tahdonilmaus voitaisiin antaa vuodeksi kerrallaan ja esimerkiksi vuosittain samassa yhteydessä, kun kunta ilmoittaa tulevan vuoden veroprosenttinsa Verohallinnolle. Ilman kunnan tahdonilmaisuun perustuvaa järjestelmää ei voida pitää hyväksyttävänä.

Ennakkoratkaisuihin ja ennakkopäätösvalitukseen liittyen Kuntaliiton mielestä luonnoksen tavoitteet ja kirjaukset ovat myönteisiä. Siltä osin kuin luonnos koskee kuntien oikeuksia veronsaajana, tulee edellä mainitut näkökohdat ottaa huomioon asioiden jatkovalmistelussa.

Muilta osin Kuntaliitolla ei ole huomautettavaa hallituksen esityksen luonnokseen.

SUOMEN KUNTALIITTO

Jukka Hakola
Veroasiantuntija